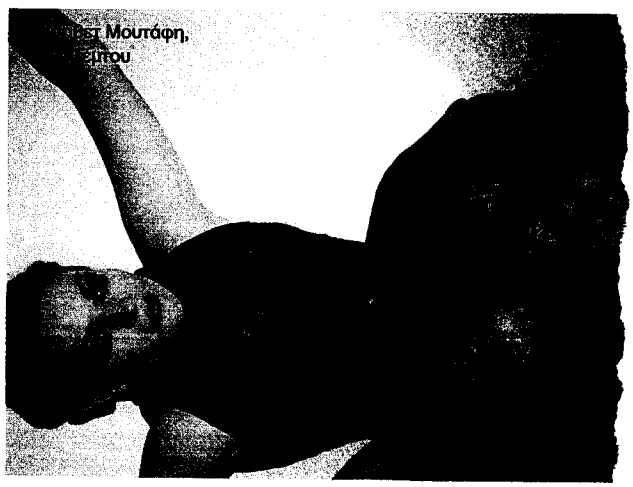

ΑΞΙΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ

Παράξενη σεζόν *η φετινή* μετά τις ενδιάμεσες αλλαγές στο *υπουργείο* Πολιτισμού.

Το μόνο καλό, ίσως, από τη δραματική απουσία πολιτιστικής πολιτικής —ή έστω νευμάτων πολιτιστικού προσανατολισμού— του υπουργείου Πολιτισμού να είναι ένα αυτο-ανασκούμπωμα του θεατρικού χώρου για παραγωγές από τα έτοιμα (πολλές επαναλήψεις), για συσπείρωση δυνάμεων σε πολυπρόσωπες παραστάσεις, για μίνι παραγωγές που εναλλάσσονται ή και για πεισματική συνέχεια κάποιων —ως πέροι επιχορηγούμενων σχημάτων— να μην αλλάξουν την πορεία, τα οράματα και τον προγραμματισμό τους. Η αίσθησή μου είναι ότι η αφασία του υπουργείου έχει πλήξει ιδίως το θεατρικό κοινό, που απέχει αισθητά σε συνάρτηση πάντα με τη γενική ακρίβεια αλλά και με την υψηλή τιμή των εισιτηρίων.

Διάλεξα γι' αυτό το τεύχος το παράδειγμα μιας καλής παράστασης. Ενός ιδιωτικού, θεατρικού οργανισμού. Ο Θεατρικός Οργανισμός «Πρώτες Ύλες» είναι ορμητικός, νεανικός, συνεπής με τους δύσκολους στόχους που φαίνεται να έθεσε από το 2001 που ιδρύθηκε.

Από τον Γενάρη του 2004 οι *Πρώτες Ύλες* στεγάζονται σε μόνιμη θεατρική στέγη, στο πρώην «αντιθέατρο» της οδού Μοσχονησίων 36. Εκεί, λοιπόν, παρουσιάζουν το έργο της νέας Βρετανής συγγραφέως Τζοάνα Λόρενς, εμπνευσμένο τόσο από τη χαμένη τραγωδία Τηρεύς του Σοφοκλή (από όπου έχουν διασωθεί μόλις 57 στίχοι) όσο κι από τον ίδιο τον Τηρέα. Η Λόρενς έγραψε ένα πολύ ενδιαφέρον κείμενο με κέντρο βάρους τη γλώσσα —μέσα στις συνθήκες του αποτρόπαιου— τις λέξεις, τους φθόγγους, την παθολογία τους, μεριμνώντας εξίσου για την τελετουργία της κίνησης, της πολυδιάστατης παρουσίας του χορού, για τους συμβολισμούς προσώπων, σχέσεων και δράσεων. Με τη βοήθεια της εξαιρετικά αισθαντικής, αδρά ποιητικής και ρυθμο-δότριας μετάφρασης της Χριστίνας Μπάμπου-Παγκουρέλη, ο σκηνοθέτης Χρήστος Λύγκας ανέσυρε από το έργο τα σύγχρονα στοιχεία, απάλειψε τα ρεαλιστικά και καταδύθηκε στον αρχέγονο πυρήνα του, δηλαδή το έγκλημα, την εκδίκηση, τον έρωτα, τη βία, την προδοσία και την ανακύκλωσή τους. Ο μύθος του Τηρέα περιέχει όλα τα γκραν γκινιόλ στοιχεία που θρέφουν τους μύθους μέσα στους αιώνες με τη διαφορά ότι στην τελική του έξοδο έχει μια ανάλαφρη, πτερόεσσα εξέλιξη που ημερεύει την αγριάδα του και οδηγεί από τον ζόφο στην παραβολή. Ο Τηρέας (βασιλιάς της βαρβαρικής Θράκης) δέχεται να παντρευτεί την Πρόκνη, μία από τις δύο κόρες του σύμμαχου του Πανδιώνα (βασιλιά της Αθήνας), ενώ νιώθει πάθος για την άλλη, τη Φιλομήλα, που τελικά βιάζει —χωρίς αντίσταση— και για να μη μιλήσει όταν αυτή νιώσει πια τύψεις, της κόβει τη γλώσσα. Όταν η Πρόκνη μαθαίνει τη φοβερή αλήθεια, σφάζει τον γιο της Ίτι και σερβίρει την καρδιά και τις σάρκες του στον Τηρέα. Όλα με τη βοήθεια της Φιλομήλας, με την οποία καταφεύγουν στο πατρικό τους, στην Αθήνα. Ο Τηρέας τις καταδιώκει, οι θεοί, όμως, για να τιμωρήσουν και των τριών τ' ανομήματα μεταμορφώνουν τον Τηρέα σε τσαλαπετεινό (έποπα), την Πρόκνη σε αηδόνι και τη Φιλομήλα σε χελιδόνι.

Η Φανή Γέμτου (Πρόκνη) και η Ελισάβετ Μουτάφη (Φιλομήλα), έτσι κι αλλιώς ηθοποιοί με σκηνική συγγένεια, διανύουν τα προσωπικά και τα κοινά τους μαρτύρια και πάθη με μια εκφραστική αρματωσιά αξιοσημείωτη σε πρόσωπα, κορμιά, κίνηση, πλαστικότητα και φωνή (Γέμτου) παλλόμενες από πάθος, πόνο, απελπισία ή εκδικητική μανία. Όμοιες και τόσο διαφορετικές ταυτόχρονα. Η Εύα Κεχαγιά, «πολυπρόσωπος» και πολύπλευρος χορός, μυστηριώδης και χαιρέκακος. Ο Τηρέας του Χρήστου Λύγκα, κυνικός, αλαζονικός, πανερωτικός, κρύβει πίσω από πόνηση και παιδικότητα τον τρόμο και τ' ανομήματά του στον ρόλο του Πανδίωνα, ο Ανδρέας Κουτσουρέλης. Η Μαρία Κονομή φρόντισε το αφαιρετικό σκηνικό και ο Γιάννης Μετζικώφ έντυσε με φαντασία και πρόταση τους ηθοποιούς. Η μουσική, των Γύρω-Γύρω, οι φωτισμοί του Λουκά Χατζή και η λύση της Video Art που θεωρώ ότι δεν λειτούργησε σε κανένα επίπεδο ήταν της Δανάης Puylguirand.

— Άννυ Θ. Κολτσιδοπούλου